

Representantforslag 56 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Dagrun Eriksen, Line Henriette Hjemdal, Kjell Ingolf Ropstad, Kjell Arvid Svendsen og Geir Jørgen Bekkevold

Dokument 8:56 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagrun Eriksen, Line Henriette Hjemdal, Kjell Ingolf Ropstad, Kjell Arvid Svendsen og Geir Jørgen Bekkevold om faget religion, livssyn og etikk

Til Stortinget

Bakgrunn

Da Stortinget våren 2009 debatterte ny lærerutdanning, stod representantene fra Kristelig Folkeparti alene om å stemme for et forslag om å be regjeringen innføre obligatoriske religions-, livssyns- og etikkfag (RLE) både for grunnskolelærerutdanningen 1.–7. trinn og for 5.–10. trinn. Forslagsstillerne var den gang alvorlig bekymret for hvordan man skal møte framtidens flerkulturelle samfunn med den utdanningen som da avtegnet seg. Det har dessverre vist seg at det var stor grunn til bekymring. Antallet lærerstudenter som velger RLE har ved flere utdanningssteder gått kraftig ned. Andre vil tilby denne utdanningen, men tildeles ikke studieplasser til det. De store fagmiljøene som fantes, forvitres.

Stortinget hadde tidligere samlet seg om en ny formålsparagraf for skolen. Der het det at opplæringen skal: «... vise respekt for den enskilde si overtydning».

Nettopp denne formuleringen var et ønske om at norsk skole, i større grad enn tidligere, skulle ta enkeltlevens egen livstolkning og bakgrunn på alvor.

Spørsmålet om tro og religiøs livstolkning rører ved mange av de mest grunnleggende sidene ved menneskelivet. Forslagsstillerne mener at lærere må kunne føre dialog og håndtere mulige konflikter på bakgrunn av kultur og religion. Selv om en fjerner religion fra lærerutdanningen, kommer religion og livs-

syn inn gjennom klasseromsdøra likevel, fordi den bæres av elevene selv.

Norge har i de siste årene beveget seg fra å være et relativt ensartet samfunn til å bli langt mer mangfoldig. Det religiøse livet i vårt eget samfunn preges i dag av de lange linjer, fra en sterk kristen kulturarv på den ene siden til et større religiøst mangfold og sekularisering på den andre siden.

Våre offentlige debatter demonstrerer stor grad av usikkerhet i håndteringen av spørsmål om religionens plass i samfunnet og en manglende innsikt i troens betydning for så vel enkeltmennesker som for fellesskapet. Derfor er det mange eksempler de senere år på at medier og politikere snubler i møtet med den religiøse virkeligheten.

I stedet for å rydde religionene bort fra det offentlige rom burde man anerkjenne deres samfunnskapende potensial, og i stedet for å betrakte religionen utelukkende som en kilde til konflikter, må man se at nøkkelen til mye konfliktløsende arbeid også ligger i å inkludere religionen i samfunnet.

Uten en forståelse for troens betydning for enkeltmennesker og samfunn svekkes vår evne til å takle sosiale utfordringer, hvor nøkkelen nettopp ligger i en slik forståelse. Det er velkjent at den som er trygg på sin egen identitet, også er den som er tryggest i møtet med andre. Derfor er forslagsstillerne opptatt av å sikre at alle barn, uansett hvilken religion eller livssynsretning de tilhører, har kunnskap om Norges nasjonale kulturarv og om sin egen og andres bakgrunn.

Derfor er både lærerutdanningens og skolens religions- og livssynsundervisning viktig. Det er vanskelig å se hvordan skolen skal kunne bidra til mer toleranse, respekt og forståelse mellom ulike kulturer og religioner når en svekker religionskunnskapen for lærerstudentene. Forslagsstillerne mener det er grunn til bekymring for framtidens lærere og deres kompe-

Beriktiget

tanse til å møte et flerkulturelt samfunn. Det er nett-opp ved å gjøre RLE obligatorisk, og tilgjengelig for alle lærere, at lærerne får den kunnskapen de behøver. Kunnskap om religionens konsekvenser for den enkelte elev trengs også i andre fag som for eksempel tegning, mat og helse og kroppsøving. I et flerkulturelt samfunn må skolen i stedet bidra til å øke kunnskapen om ulike religioner og tradisjoner. Dette fremmer integrering og reduserer konflikter.

Forslagsstillerne viser videre til at da KRL-faget ble endret til RLE, var dette på bakgrunn av at Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i dom av 29. juni 2007 hadde funnet at KRL-faget, slik det var etter ordningen av 1997, ikke i tilstrekkelig grad tok hensyn til foreldrenes religiøse og filosofiske overbevisning. Domstolen hadde vurdert faget slik det var fastsatt i læreplanen av 1997, og det rettslige rammeverket rundt faget slik det fremkom i formålsbestemmelsen for grunnopplæringen og lovbestemmelsen om faget og fritaksordningen, jf. opplæringsloven §§ 1-2 og 2-4. Dommen i EMD nevnte ikke eksplisitt noe om at navnet i faget måtte endres. Likevel foreslo regjeringen i Ot.prp. nr. 54 (2007–2008) å endre fagets navn fra kristendom, religion og livssyn til religion, livssyn og etikk. Regjeringen fjernet også kravet om at innholdet knyttet til de fastsatte kompetansemålene i faget skulle fordeles med om lag 55 pst. av timetallet til hovedområdet kristendom. Likevel argumenterte både kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell og representanter for regjeringspartiene med at det i læreplanen for faget ville framgå at kunnskap om kristendommen fortsatt skulle ha den kvantitativt største delen av lærestoffet og at endringen ikke ville medføre noen endring for kristendommens plass. All den tid kristendom fortsatt utgjør over halvparten av kompetansemålene i RLE, mener forslagsstillerne det er en tilsøring at navnet er endret. Forslagsstillerne mener KRLE vil beskrive faget på en bedre måte og mener navnet bør endres til dette.

Den tidligere fagplanen i KRL-faget fastslo at innholdet knyttet til de fastsatte kompetansemålene i faget skulle fordeles med om lag 55 pst. av timetallet til hovedområdet kristendom. Med innføringen av RLE-faget fjernet regjeringen denne prosentvise fordelingen. Regjeringen argumenterte med at det i læreplanen for faget ville framgå at kunnskap om kristendommen fortsatt skulle ha den kvantitativt største delen av lærestoffet.

Enkelte lærebøker bygger nå på en forutsetning om at fagområdene kristendoms kunnskap, andre religioner og livssyn og etikk hver skal ha ca. 33 pst. av undervisningstiden. Selv om dette ikke var intensjonen fra regjeringens side, mener forslagsstillerne det ligger en fare for at kristendommen reduseres til en tredjedel fordi det fastsatte prosenttallet er fjernet. Forslagsstillerne er opptatt av at kristendommen må sikres en sentral plass i faget, og mener derfor det er nødvendig å gjeninnføre et prosenttall på 55 pst. for hvor stor del av undervisningen som skal brukes til kristendom.

Forslag

På bakgrunn av dette fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen innføre et obligatorisk RLE-fag i grunnskolelærerutdanningen både for 1.–7. trinn og for 5.–10. trinn.
2. Stortinget ber regjeringen endre navnet på faget religions-, livssyn- og etikk til kristendom, religions-, livssyns- og etikk.
3. Stortinget ber regjeringen presisere i fagplanen for faget religion, livssyn og etikk at innholdet knyttet til de fastsatte kompetansemålene i faget skal fordeles med 55 pst. av timetallet til hovedområdet kristendom.

22. mars 2013